

**Wykorzystanie potencjału organizacji
pozarządowych i środowiska lokalnego
do rozwoju oświaty
w Makowie Mazowieckim**

Małgorzata Gos

Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna

Dorota Jastrzębska

Redakcja językowa, korekta, przygotowanie do publikacji

Katarzyna Gańko

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji Creative Commons

[Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC)

Publikacja powstała w ramach projektu „Wsparcie kadry jednostek samorząd terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów – II etap”

Projekt pozakonkursowy o charakterze koncepcyjnym współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany w partnerstwie ze Związkiem Miast Polskich, w ramach Osi Priorytetowej II, Działania 2.10, Program Operacyjny WIEDZA – EDUKACJA – ROZWÓJ na lata 2014–2020.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

I. Opis dobrej praktyki	4
1. Charakterystyka lokalnego systemu.....	4
2. Problem, który był powodem wdrożenia innowacji	4
3. Na czym polega zastosowane rozwiązanie?	4
4. Kto, kiedy i co zrobić?	4
5. Jakie efekty osiągnięto?	5
6. Ile to kosztowało?	5
7. Dlaczego warto promować to rozwiązanie?	5
8. Zalecenia dotyczące replikacji	6
II. Dane kontaktowe osoby, która może przekazać szczegółowe informacje na temat rozwiązania	6
III. Wzorcowe dokumenty i materiały dostępne dla podmiotów zainteresowanych replikacją	6

1. Typ jednostki samorządu terytorialnego (JST): gmina miejska
2. Nazwa JST: miasto Maków Mazowiecki
3. Liczba mieszkańców: 9 298
4. Obszar tematyczny:
 - Obszar A. Proces wdrożenia planu rozwoju oświaty lub planu wspomaganie szkół/placówek w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów (innowacyjne działania podjęte w ramach realizacji planu).
 - Obszar B. Integracja środowiska lokalnego na rzecz edukacji (przykłady działań środowiskowych na rzecz edukacji i wychowania dzieci i młodzieży).
 - Obszar C. Racjonalizacja wydatków na oświatę (przyjęte rozwiązania).

I. Opis dobrej praktyki

1. Charakterystyka lokalnego systemu

Miasto Maków Mazowiecki jest małą gminą miejską z liczbą mieszkańców poniżej 10 tys. Od kilku lat na terenie miasta obserwuje się stopniowy spadek liczby mieszkańców, za to stale wzrasta bezrobocie. Przekłada się to na zmniejszenie dochodów miasta przy znaczącym wzroście kosztów utrzymania jednostek oświatowych. Należy tu podkreślić, że w ciągu ostatnich 3 lat środki własne miasta przeznaczone na finansowanie oświaty wzrosły o 4,25%, z 43,2% w roku 2019 do 47,45% w roku 2021. W tej sytuacji trudno o pozyskanie dodatkowych pieniędzy na wprowadzanie działań innych niż konieczne do prawidłowego funkcjonowania szkół i przedszkoli.

2. Problem, który był powodem wdrożenia innowacji

Motyacją do działań innowacyjnych był brak funduszy na wdrożenie programu rozwojowego, opracowanego przez pracowników Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim przy wsparciu ekspertów zewnętrznych. Był on wynikiem wspólnych spotkań i debat wszystkich interesariuszy makowskich szkół i przedszkoli, podczas których określono mocne i słabe strony funkcjonowania oświaty w Mieście oraz sprecyzowano oczekiwania i cele.

3. Na czym polega zastosowane rozwiązanie?

Poszukując innowacyjnych rozwiązań mających na celu rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli oraz nowych sposobów pozyskania środków finansowych, postanowiono nawiązać współpracę z organizacjami pozarządowymi, których pomoc okazała się być nieoceniona we wspomaganie kompetencji społeczno-obywatelskich, w tym: umiejętności współpracy, właściwej komunikacji i integracji środowiska lokalnego.

4. Kto, kiedy i co zrobić?

W latach 2018–2020 Wydział Oświaty w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim w ścisłej współpracy z organizacją pozarządową – Fundacją „Kocham Maków” – zrealizował trzy projekty. Ich odbiorcami byli wszyscy interesariusze szkół i przedszkoli oraz cała społeczność lokalna, a realizatorami – współpracujące ze sobą placówki oświatowe na terenie miasta. Wspólne działania

z organizacjami pozarządowymi (NGO) pozwoliły na pozyskanie środków na wdrożenie części założeń Harmonogramu Oświatowych Działań Rozwojowych w kwocie 84 700,00 zł.

5. Jakie efekty osiągnięto?

Oprócz tzw. rezultatów twardych, tj. pozyskania funduszy i zrealizowania trzech projektów, podjęte działania przyczyniły się w znacznym stopniu do podniesienia jakości współpracy makowskich placówek i integracji społeczności lokalnej, w tym integracji międzypokoleniowej. Zapoczątkowały zmianę w sposobie myślenia uczniów, nauczycieli, pracowników JST i innych interesariuszy makowskich szkół i przedszkoli o możliwościach współczesnej edukacji, a także udowodniły, że warto poszukiwać nowych rozwiązań.

Co więcej, miasto Maków Mazowiecki współpracowało ściśle z organizacją pozarządową we wprowadzaniu zmian w lokalnej oświacie. Współpraca ta zapoczątkowała działania oparte na wnikliwych analizach potrzeb społecznych, wybrzmiałych podczas spotkań i debat o stanie miejscowego systemu edukacji. Pozwoliła również na wprowadzenie innowacyjnych, ciekawych i dostosowanych do potrzeb i zainteresowań uczniów metod i form nauczania przy jednoczesnym rozwijaniu wszystkich kompetencji kluczowych niezbędnych dla potrzeb samorealizacji i rozwoju osobistego, aktywnego obywatelstwa, integracji społecznej oraz zatrudnienia. Zaangażowanie NGO i dobra współpraca przynosząca obopólne korzyści będzie skutkować trwałymi zmianami w lokalnej oświacie i jej postrzeganiu przez społeczeństwo lokalne i wszystkich interesariuszy szkół i placówek oświatowych na terenie naszego miasta.

6. Ile to kosztowało?

Koszty realizacji przedsięwzięcia obejmowały wymagany wkład własny do każdego projektu, który wynosił od 10% do 25% wartości realizowanych zadań.

7. Dlaczego warto promować to rozwiązanie?

Waga problemu: ocena 5

Poza pozyskaniem środków na realizację zadań oświatowych, powyższe rozwiązanie przyczyniło się do podniesienia jakości współpracy makowskich placówek i integracji społeczności lokalnej, w tym integracji międzypokoleniowej. Ponadto wzrosło zaangażowanie uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli w życie społeczności lokalnej, a dzieci i młodzież w wieku szkolnym uzyskały możliwość rozwoju kompetencji społeczno-obywatelskich oraz umiejętności niezbędnych do samorealizacji i rozwoju osobistego, aktywnego obywatelstwa, integracji społecznej oraz zatrudnienia.

Innowacyjność podejścia: ocena 5

Po raz pierwszy miasto Maków Mazowiecki współpracowało ściśle z organizacją pozarządową we wprowadzaniu zmian w lokalnej oświacie. Współpraca ta zapoczątkowała działania oparte na wnikliwych analizach potrzeb społecznych, wybrzmiałych podczas spotkań i debat o stanie miejscowego systemu edukacji. Pozwoliła również na wprowadzenie innowacyjnych, ciekawych i dostosowanych do potrzeb i zainteresowań uczniów metod i form nauczania przy jednoczesnym rozwijaniu wszystkich kompetencji kluczowych.

Skuteczność rozwiązania: ocena 5

Zaangażowanie społeczności lokalnej zdecydowanie przewyższyło zakładane rezultaty. Osiągnięto wszystkie założone w projektach cele, a współpraca placówek oświatowych okazała się trwała i także w chwili obecnej realizowane są zadania we współpracy szkół i organizacji pozarządowych.

Replikowalność – kto może z niego skorzystać, ile JST: ocena 5

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest rekomendowana dla wszystkich JST oraz wszystkich placówek oświatowych. Pozwala ona na pozyskanie dodatkowych funduszy na realizację celów, których osiągnięcie nie byłoby możliwe (lub bardzo trudne) bez udziału NGO.

8. Zalecenia dotyczące replikacji

W chwili obecnej największym zagrożeniem dla realizacji projektów z NGO są czynniki zewnętrzne – niezależne, w tym przypadku ograniczenia związane z pandemią Sars-Cov-2.

Należy także zwrócić szczególną uwagę na wybór organizacji pozarządowej, z którą zamierzamy współpracować (np. rok powstania, zrealizowane wcześniej projekty i działania, rozliczenia wcześniejszych działań oraz niezaleganie z płatnościami na rzecz podmiotów publicznoprawnych itp.).

II. Dane kontaktowe osoby, która może przekazać szczegółowe informacje na temat rozwiązania

1. Imię i nazwisko: dr Małgorzata Gos
2. Funkcja: Inspektor ds. Oświaty w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim
3. Adres: ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki
4. Telefon: 29 714 21 23
5. E-mail: malgorzata.gos@makowmazowiecki.pl

III. Wzorcowe dokumenty i materiały dostępne dla podmiotów zainteresowanych replikacją

- [Strona Ośrodka Rozwoju Edukacji – harmonogramy działań rozwojowych](#)
- Materiał filmowo zdjęciowy z projektów – media społecznościowe (Facebook):
 - Fundacja „Kocham Maków”;
 - Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim;
 - Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Makowie Mazowieckim;
 - Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Kochanowskiego w Makowie Mazowieckim;
 - Gosia Gos (profil prywatny).